

De Josep Pla a Joan Ollé

Segons sembla, Josep Pla no va dedicar-se mai a l'art dramàtic. Es veu que el teatre no era sant de la seva devoció. De fet, per la seva extensa obra es poden anar trobant escampats alguns comentaris escadussers de la galdosa opinió que aquest gènere li mereixia. Així, tot i que a *El quadern gris* ell mateix es reconeixia «un vedell sentimental evanescent» capaç «de plorar a llàgrima viva [...] fent d'espectador en un teatre» (anotació de 5 de setembre de 1918), dins la mateixa obra, en l'anotació del 2 de febrer de 1919 i referint-se a una visita del seu oncle Martí, diu: «S'entesta, havent sopat, que hem d'anar al teatre. Ho considero un acudit extravagant». I se'n van al Poliorama a veure *Me caso con mi marido*. De retorn a casa, Pla apunta: «L'estupidesa teatral m'ha trasbalsat».

Però ja se sap: a qui no vol cols, dos plats. Però, comprensiblement, el món literari i personal de l'escriptor palafrugellenc sovint ha temptat diversos creadors, de manera que, més o menys comptabilitzats, podem trobar un bon grapat de muntatges inspirats en la seva obra o en la seva figura. La majoria són fruit dels actes programats dins el centenari del seu naixement. A tall d'exemple, podem esmentar *El dia dels morts. Un oratori per a Josep Pla*, amb text de Narcís Comadira i direcció de Xavier Albertí (Grec'97); *Una pensió anglesa*, a partir de l'adaptació d'Antoni Puigverd i dirigit per Jep Sánchez; *El carrer estret*, adaptat i dirigit per Montse Sala (Olot, 1994);

Dues referències obligades

Entre els muntatges que hem esmentat abans, n'hi ha dos de la dècada dels 90 que, pel seu pes i ressò, mereixen un petit apart. El primer va ser *Ara que els ametllers ja estan batuts* (T. Poliorama, 1990), una mena de *collage* sobre la narrativa planiana creat, dirigit i interpretat per J. M. Flotats que la crítica va rebre amb disparitat d'opinions. El següent, *La increïble història del Dr. Floit & Mr. Pla* (T. Romea, 1997), vingué de la mà d'Els Joglars i, en realitat, prenia el personatge com a excusa per reflectir el que Boadella anomenava «l'esquizofrènia de Catalunya».

L'arròs negre, en què Albert Boadella, Josep Piferrer i Lluís Molinas cuinaven un magnífic, però gastronòmicament catastròfic, «arròs negre planià» (Palafrugell, 1997), etc.

La darrera proposta ha estat *El quadern gris*, una coproducció d'El Canal i el Grec'09 dirigida per Joan Ollé, que es va estrenar al Teatre Lliure (25/06/09), va superar totes les previsions i expectatives i actualment es troba en gira. Som a Palafrugell, Josep Pla acaba de complir 21 anys i d'iniciar en un vell quadern de tapes grises un dietari, del qual, en finalitzar-lo, no té una opinió gaire clara. Un interior amb una gran balconada amb persianes de llibret que, en obrir-se, mostren imatges empordaneses i barcelonines esdevé el marc on Ivan Benet –un jove intèrpret que en cada nou paper mostra la seva ascendent evolució–, Joan Anguera i Montserrat Carulla donen veu i cos a la lletra escrita, i resolen prou satisfactòriament la inevitable polèmica que susciten aquest tipus de transposicions. Passar de la individualitat de la lectura a la socialització de la representació demana un canvi d'actitud i perspectiva, però també, en certa manera, una renúncia. A partir d'aquí, doncs, no ens ha de ser gens difícil gaudir d'un muntatge intimista, sobri, acuradíssim i en essència respectuós amb l'obra original, ja que si d'una banda la necessària tria i retallada feta per Carles Guillén i el mateix Ollé ha aconseguit una composició prou reeixida del personatge i de l'època, de l'altra també n'ha sabut captar l'esperit, malgrat que, aquí, els petits empordanesos hauríem agraït una dosi més punyent d'aquesta ironia que plana pel llibre tot provocant un somriure sorneguer, permanent i còmplice.